

**Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ

III Всеукраїнська науково-практична конференція,
присвячена 100-річчю заснування
Полтавського державного аграрного університету
(8 грудня 2020 р.)

м. Полтава 2020

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»:
матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції*

УДК 33: 167.1
А 43

Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 4 від 23.11.2020 р.).

Редакційна колегія:

- **Аранчій В. І.**, кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавського державного аграрного університету, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування;
- **Дорогань-Писаренко Л. О.**, кандидат економічних наук, професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень;
- **Плаксієнко В. Я.**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю;
- **Зоря О. П.**, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування;
- **Єгорова О. В.**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії та економічних досліджень.

Актуальні питання сучасної економічної науки: зб. матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф., присвяченій 100-річчю заснування Полтавського державного аграрного університету (8 грудня 2020 р., Полтава). Полтава: ПДАУ, 2020. 407 с.

До збірника матеріалів III науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки» ввійшли результати міждисциплінарних теоретичних та прикладних досліджень актуальних проблем вітчизняної економіки.

Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

© Колектив авторів

© Полтавський державний аграрний університет

ЗМІСТ

с.

СЕКЦІЯ 1. ТЕОРЕТИЧНЕ ОСМИСЛЕННЯ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ ЕКОНОМІЧНОГО, СОЦІАЛЬНОГО ТА ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	15
ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИВАННЯ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ В УКРАЇНІ Андрійчук А. Ю., Пономарьова К. С.	15
ЕВОЛЮЦІЯ ПІДХОДІВ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ Баркова Ю. Ю.....	17
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗУМОВНОГО БАЗОВОГО ДОХОДУ ЯК ЕЛЕМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИНЕНИХ КРАЇН СВІТУ Берднік В. О., Самчук А. А.....	20
КЛАСТЕРНІ ОБ'ЄДНАННЯ – ЕФЕКТИВНА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ Богашко О. Л.....	23
МЕТОДИ МЕРЕЖЕВОГО ПЛАНУВАННЯ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ Брехунцова О. О.....	26
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ МЕНЕДЖМЕНТУ В РЕГІОНАЛЬНОМУ УПРАВЛІННІ Войцещук Р. О.	28
ОРГАНІЗАЦІЯ РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ НА УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ Волкова Н. В., Корх Н. О.....	30
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ЗАЙНЯТОСТІ ЖІНОК У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ Галенко В. М.....	33
ОСОБЛИВОСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ Ганзюк К. І.....	36
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ: АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПРОБЛЕМИ Ганштель В. В.....	38
РЕАЛІЇ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ Грабовська Н. В.	40

Список використаних джерел

1. What is the Basic Income Guarantee? *The U.S. Basic Income Guarantee Network*. URL: <http://www.usbig.net/whatisbig.php>.
2. Finland considers basic income to reform welfare system. *BBC News*. URL: <http://www.bbc.com/news/world-europe-33977636>.
3. Меморандум про економічну та фінансову політику. 2020. URL: <https://cutt.ly/sgZUKCp>.
4. Пищуліна О.М. Економічна модель «Безумовного базового доходу»: *Нова соціальна альтернатива*. URL: <http://razumkov.org.ua/statti-ta-interviu>.

КЛАСТЕРНІ ОБ'ЄДНАННЯ – ЕФЕКТИВНА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Богашко О. Л.

к. е. н., доцент кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом
Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти
Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини

Дослідження у сфері розвитку і ефективної діяльності інноваційної інфраструктури регіону в сучасних українських умовах представляють значний науковий інтерес і можуть мати широке практичне застосування.

У регіонах України інноваційна інфраструктура ще недостатньо розвинена, оскільки не охоплює всі ланки інноваційного процесу. Відсутній системний погляд на інфраструктуру як найважливішу складову регіональної інноваційної системи. Однак, частина елементів цієї мережі, що позитивно зарекомендували себе, вже створена. Результати діяльності технопарків, бізнес-інкубаторів, спеціальних економічних зон, регіональних центрів інноваційного розвитку свідчить, що у регіонах країни інноваційна інфраструктура проходить етап становлення. В майбутньому це дозволить збудувати цілісну систему, як на регіональному рівні, так і загальноукраїнському, що забезпечуватиме просування отриманих у науково-технологічній сфері нових знань до ринку інновацій [1].

Однією з головних тенденцій розвитку сучасної економіки, зумовленої її глобалізацією, інформатизацією та постіндустріальним інноваційним розвитком є кластеризація. Регіональні та міжрегіональні кластери розглядаються як пріоритетні міжгалузеві комплекси, які визначають розвиток постіндустріальної інформаційної економіки на національному й регіональному рівні та є суттєвим фактором підвищення конкурентоспроможності національної та регіональної економіки за рахунок інтеграції сполучених галузей і взаємозалежних соціальних інститутів.

Сучасний розвиток окремих економічних систем свідчить, що кластерні об'єднання є однією з найефективніших форм організації інноваційних процесів, форм регіонального розвитку, за якої на ринку конкурують вже не окремі підприємства, а цілі комплекси, які зменшують свої витрати завдяки спільній технологічній кооперації компаній. Об'єднання у кластери формують специфічний економічний простір з метою розширення сфери вільної торгівлі, вільного переміщення капіталу та людських ресурсів, а отже, виконують функції структуроутворюючих елементів глобальної системи. Основна мета кластера – підвищення внутрішньої та міжнародної конкурентоспроможності його членів за рахунок комерційного і некомерційного співробітництва, наукових досліджень та інновацій, освіти, навчання і заходів регіональної політики та державної підтримки.

Кластери виступають організаційною формою консолідації зусиль зацікавлених сторін. Як правило, кластери складаються з підприємств, спеціалізованих у певному секторі економіки і локалізованих географічно. В регіональній інноваційній системі кластерне об'єднання сприяє великим підприємствам підтягувати за собою середні і малі.

Класифікацію причин об'єднання підприємств представлено на рис. 1.

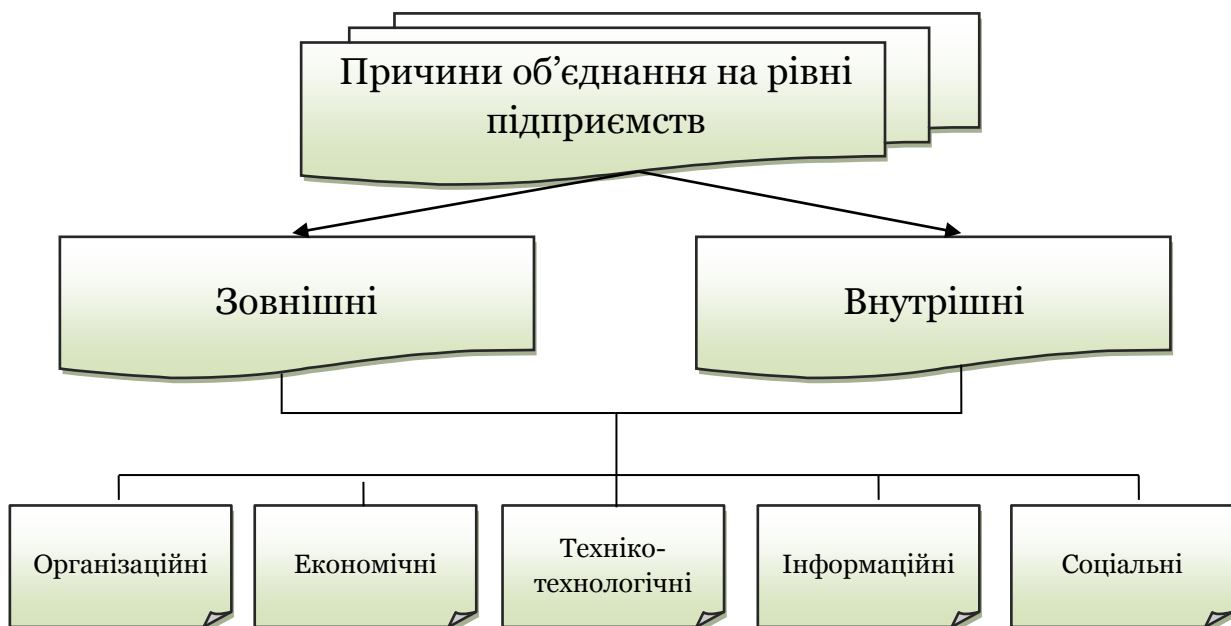

Рис. 1. Причини об'єднання в кластери на рівні підприємств

Джерело: складено на основі [2, с. 87].

Можливості кластерного підходу яскраво демонструє зарубіжний досвід. Мережева кластерна модель включає автономні та взаємозамінні ланки – виробничі комплекси і підприємства, державний сектор та інституції (університети, дослідницькі центри), які утворюють виробничий кластер. Ці регіони не мають жорсткої спеціалізації і здатні до інновацій та галузевої гнучкості. Саме їх називають основою сталого розвитку і

конкурентоспроможності країни. Для України, яка тільки починає будувати свою регіональну політику, представляється особливо актуальним вивчення регіональної політики розвинених країн, заснованої на кластерному підході.

Кластерні структури успішно функціонують у багатьох країнах і, особливо у тих, які прагнуть до безперервного вдосконалення своєї економічної системи (США, Великобританія, Німеччина, Франція, Італія, Данія, Фінляндія тощо); у країнах, які розвиваються (Індія, Аргентина, Корея, Бразилія тощо); у країнах арабського світу (Йорданія, Ліван, Марокко та ін.). Це свідчить про значні масштаби кластеризації економік світу.

У Європі найбільш динамічні кластерні програми були здійснені в Австрії, Бельгії, Великобританії, Греції, Голландії, Данії, Ірландії, Іспанії, Італії, Німеччині, Норвегії, Португалії, Франції, Фінляндії, Швеції. Уряди цих країн концентрують зусилля на підтримці існуючих кластерів і створенні нових мереж. Держави при цьому не тільки сприяють формуванню кластерів, але й самі стають учасниками мереж [3, с. 573]. Наприклад, в ЄС формується загальноєвропейська модель стимулювання зростання кластерів за рахунок національного та регіонального їх фінансування, підвищення ступеня кооперації між ними.

Вивчення міжнародного досвіду зі створення кластерів дозволяє зробити висновок, що в розвинених країнах світу найбільше кластерів створюється на регіональному рівні. Аналіз показує, що в останнє десятиріччя, кластери та регіональна політика, яка заснована на них, є найбільш успішним інструментом економічного розвитку регіонів.

Отже, в умовах сьогодення, застосування на практиці кластерного підходу в Україні є необхідною умовою для виходу з економічної кризи, відродження вітчизняного виробництва, підвищення ефективності інноваційно-інвестиційного розвитку регіонів, досягнення високого рівня економічного зростання та конкурентоспроможності.

Список використаних джерел

1. Богашко О. Л. Методологічні засади регіонально-кластерної структури управління інноваційним розвитком. *Вісник Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Серія «Економіка»*. Том 21. Вип. 2. Одеса, 2016. С. 119-124.
2. Ганущак-Єфіменко Л. М. Оцінка ефективності управління розвитком інноваційного потенціалу підприємств, об'єднаних у кластер. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. № 9 (99). С. 86-95.
3. Swann G. M. P., Prevezer M. A Comparison of the Dynamics of Industrial Clustering in Computing and Biotechnology. *Research Policy*. 1996. P. 1139-1157.

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»:
матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції*

Актуальні питання сучасної економічної науки:
матеріали III Всеукраїнської науково-практичної
конференції, присвяченій 100-річчю заснування
Полтавського державного аграрного університету
(8 грудня 2020 р.)

Підп. до друку 23.11.2020. Формат 60x90¹/₁₆.

Ум. друк. арк. 23,8.

Гарнітура Times New Roman Cyr.